

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Husvét.

A keleti legendákban két vándor érkezik egyszer a paradicsom kapuja elé, a szent márvány portálé előtt fáradtan áll meg Ali, a hívő és Mirza, a gondolkodó.

— Mit akartok? — kérdi tőlük az arkangyal, kezében a pálmaággal, arcán ama ki-mondhatatlan ragyogással, mely azoké, kik mindent tudnak. A két vándor a küszöbön borul le előtte.

— Be akarunk jutni mind a ketten — felelik alázattal.

Az arkangyal Alihoz fordul erre.

— Hittél-e, barátom, odalenn a földön?

— Hittem — felelé Ali. — Erősen hittem. Ha feljött a nap és a sivatag harmatja elpárolgott, az Ur lehetét érezte vén homlokom, a fehér hajtól koronázott: „Az Ur erős” sóhajtottam ilyenkor áhitattal. Ha felpattant a gránátalmavirág és a figelel zöld bársonya kibújt a rügyből, az Ur kezét látta vén szemem, a könybeborult: „Az Ur művész is”, sóhajtottam ilyenkor ámulattal. S ha jött az alkony és feketére vált a tenger síkja és árnyék lett a büszke palmafából, az Ur bölcsességét érezte szívem, a jámbor: „Az Ur gondviselő is” — sóhajtottam ilyenkor nyugalommal. Ő erős és művész, és gondot visel — hittem én. Egyetlen fuvalmával üdíti a sivatagot, egyetlen intésével növeszti a virágot, egyetlen gondolatával pihenést ad az egész földnek. Így fog gondoskodni Aliról is, az ő vén szolgájáról, az Ur, az erős, a művész, a gondviselő.

— Lépj hát be a paradicsomba, Ali, veled végeztem immár — szólt erre az angyal. És az aranyos boltívek alatt becsoszogott Ali, ki mennyországot érdemelt buzgalomával.

— Hittél-e te is, barátom, odalenn a földön? — fordult már most Mirzához az angyal.

— Láttam, hogy mások hisznek — felelé az néki. — Ó, Gábiel arkangyal, sejtem, hogy ez neked semmi.

— Azt odalenn mondják az imámok és a dervisek, de mi idefönn a dolgokat előbb megvizsgáljuk — utasította rendre az angyal. — Tehát mit tettél még? Szólj, Mirza, bizalommal.

— Mit tettem — mondta az és kiegyenesedett, ősz szakállát odatartva az illatos lágy szélnek. — Töprengedtem — szólt Mirza, a gondolkodó. — Ha feljött a nap és füvet szántott a reggel, gondolám: „A hívők most dicsérik az Ur erejét és én szeretnék velük lenni.” Ha nyiltak a jázminbokrok és fülemile szólt, azt mondtam: „A hívők most dicsérik az Ur művészetét és én szeretnék velük látni.” S ha jött az alkony és elhallgatott a levélsugár és pihent a föld, én gondolám: „A hívők most dicsérik az Ur bölcsességét és én szeretnék velük lelkiesedni.” De nem voltam velük, nem láttam velük, nem lelkiesedtem velük; óh, Gábiel, ne büntessetek meg azért, hogy nem tudtam semmit. Mirza, a vén ember, eleget bűnhődött ezért odalenn a földön...

— Ne fecsegi, Mirza — vágott közbe az angyal — az a kérdés, hogy csufoltad-e azokat, akik hisznek?

— Valóban ezt nem tevém — sóhajtott fel a gondolkodó megkönnyebbülten.

— Lépj be hát a paradicsomba te is — mondá az angyal. — Ennyi elég a mennyországához.

És szintén belépett Mirza, a gondolkodó, az aranyos boltívek alatt és az első fordulónál utolérte Alit, a hívőt. Az Ur színe elé már mind a ketten egyszerre léptek...

Miként két embere van nem csupán a mesének, hanem a valóságnak is. Az egyik vallja a hitet, a másik a mithoszról beszél, de lelkében nem szállítja le semmivé az ihletettek hitvallását. E két fajtát veszik leírás alá a bölcsek is régtől fogva és e két fajta közül az utóbbi sem tudja száműzni gondolatoköréből a hitet. Csüri-csavarja, elnevezi mithosznak, azt vallja, amit Mirza, a gondolkodó: hogy keserű a hívők boldogsága felé való vágyakozás: — de mikor bevallja ezt, már együtt vagy a hívők felekezettel.

Az emberek e két fajtája van együtt e mai ünnepnapon is a felekezetben, a boldog szellemi egységből csak a gonosz löketik ki, a szentségtörő. A többi nem kérdez egymástól dogmát: az egyik rész nyílt pajzson hozza magával a hitet, a másik öntudatlanul hozza azt és az olajfák hegyének fonséges szenvedője bizonyára oda ítéli mind a kettőnek a mennyek országát. Mert ő feltámadott sziklasírjából; mert ő nem is szállt el innen; mert ő vizsgálja az elméket és ő látja a szívekben a maga képét; ő tudja, hogy ő benn van a szkeptikus szívekben is, mert ő milliónyi milliók számára való szeretetet hagyott hátra és ez megoszlott, de nem veszett ki; ő azt mondja, hogy untig elég szigorúság az igazi gonoszokat megbüntetni. Ez tán még jobban fáj is neki, mint mikor őt a gonoszok ostromozták.

Ő tehát kegyelmesebb valóban, mint az ő imámjai és műezsimjei idele. És mikor nevére emlékezünk ma, akkor nem tornyokat, mecseteket és imaházakat látunk, hanem látjuk a napkeleti égen az ő feltámadott alakját, akihez vagy tételes szókban kifejezve, vagy zsongó lelkének rejtett alapakkordjaiban, de megszáll, a kinél bevallottan vagy csak érthetően, de megpihen a bölcs, a művész, a fejedelem és a kéréses tenyerű ember, a sokféle alfaj a kettős felekezetben. Kik szeretet és fölfelé való törekvés nélkül nem a szent Pál csengő ércze vagyunk, hanem értéktelen agyag — mi kétfélék, hívők és szkeptikusok, szorítsunk kezét ez ünnepnapon és dicsérjük az Ő nevét, ki a feltámadás napján eljött, bennünket emlékeztetni, hogy az Isten igazságosabb és bölcsőbb az ő gyarló szolgáinál.

Bágyadt műveltség.

I.

Li-Hung-Csang, a Tienci társaság vezetője Kvang-Hsu császárnak hozzá intézett levelét az alábbi sorokban köszönte meg s fejezte ki háláját a szíves figyelmeztetésekért, amelyekben elég merész volt feltárni a társadalmi visszaéléseket.

II.

... A természet lerázta a hosszú rideg tél kegyetlen gunyáját és ismét felvette régi kedves mosolygós ábrázatát. Itt a tavasz. Madár zendül, a fák rügyeznek a fényes éltető napsugár lecsókolt a jégkerget. Minden vidám, csapongó ismét, mert a tavasz a természet ifjúsága és mindenki örvend, hogy a szomorú aggkört a fiatalság váltotta föl.

Minden örül, minden boldog, minden a régi újból s az emberek, úgy tetszik nekem, nem fogadják már azt oly örömmel, mint azelőtt, nem vidítja fel őket a természet újra ébredése, szomorú csend honol a szívekben, mert a jelenlegi társadalmi életünk elposványosodott fertőjéből minden tiszta lélek szabadulást keres, mert e légkör fojtós és a tiszta, a társadalom romlott erkölcsétől mentes lélek, nem képes belőle életerőt szivni.

Mit tagadjam, megbotránkozással tapasztalom, hogy mennyire meglazult a hit fogalma, az erkölcs, a szeretet, amely összekapcsolná azon homogén elemeket, melyekből társadalmunk alakult. És ez elfajulást — sajnos — már az ifjúságnál, hazánk reménységénél észlelhetjük. Mert ők is már nem az erkölcs nemesítő forrásait keresik fel mohó hévvel, hanem igenis vallják Epiküros elvét: Minden órádnak leszakaszod virágát! És e törekvésükben nem ismernek határt, minden utat-módot felhasználnak e céljuk elérésére és azalatt szünetel a tudományok iránti lelkes hév, nem csábítják őket az örök igazság nemes csarnokai, hanem igenis a tivornya, a dárúdó... Az erkölcsök lazulása mondhatni periodikus utat végez. Hullámszerűen, majd az erkölcsök gyöngülését, majd erősödését tapasztalhatjuk a nemzetek életében. Az erkölcs periodikus mozgásának

Teleki és Feleki.

(Napló-töredék.)

— Irta: **Feleki Miklós.** —

Sajátságos, hogy e két név mennyire összekavarodott színi életem történetében.

Teleki Sándor gróf, ki központja volt a kolozsvári fiatalságnak, mind színházi, mint polgári életben, engemet is mint fiatal színészt fölkarolt és bizalmassá tett, ezen a réven ismerkedtem meg öreg Teleki János gróffal, az apjával és családjával.

Kétségtelenül átszivárgott Maros-Vásárhelyről ide Kolozsvárra az is, hogy ezelőtt pár évvel gróf Lázár József, erdélyország legnagyobb oligarchája engem és Nagy Lajos barátomat egész téli színi időszakban ebédre és vacsorára asztalához méltatott.

Később pedig annyira megszeretett, hogy mikor már tavasszal Medgyesfalvára kiment a család, minden vasárnap kocsit küldött, hogy ebédre hozzá kimenjünk.

Szintén a nagy különcz gróf Kemény Sámuel, kinek ebédje éjféli után 1—2 órakor kezdődött, mint iskolai alumnussát szintén gyakran ebédre hívott, pedig kissé neheztelt rám mikor színész lettem, mert ő belőlem gazdatisztet akart nevelni gerendi uradalmába s mindig csak azt mondta, hogy végleg csak akkor békül ki velem, ha Pestre a nemzeti színházba szerződtenek.

Később ez is megtörtént, mind a szerződés, mind a gróf teljes kibékülése.

Koriorzumkép felemlitem azt is, hogy ez időben

most azon a pontján állunk, midőn az csak mint régi idők naivitása tűnik fel a jelenlegi *felvilágosodott* emberek előtt és gunyos mosolylyal honorálják azokat, kik az erkölcsök használásából következtetéseket mernek levonni a társadalmi kötelekek bomlására, amelyet mi sem bizonyít jobban, mint az a kavarodás, melyet hozzám intézett és e helyen közzölt levele felidézett...

Be kell ismerjünk, hogy az értelmi képzés minden irányban általánosabbá, szélesebbé és mélyebbé vált, amely önmagában véve öröndetes tény még nem jogosít fel arra az állításra, hogy közönségünk általánosabb és mélyebb értelemben véve *műveltebbé* vált volna.

Az agynak tulnyomó fejlettségében és a szívnek egyidejűleg való hátramaradásában keresem egy igen aggasztó betegségnek a jeleit. Ugyanis a modern családi élet háztartásában mindenesetre az értelem az elkényeztetett és tulkapó fiú, ellenben a szív és kedély a hamupipőke szerepére vannak utalva. (Természetesen ez állításból a parvenük ki vannak zárva.) Mert nem a kedély világának szomorú pusztulására vall-e, hogy amidőn rámutatunk a békés, nyugodt családélet bűbájára, izgatott szavakkal kérdezik: „Mit csináljak enyéim között?” És a családi élet ez állítólagos unalmasságának tárgya — eljutottam, ime, czélomhoz — a *hölgy*, a kit már Schopenhauer, a legfanyarabb német filozóf, a modern műveltség nagy szerencsétlenségének, a haladás igen nagy gátjának és számos emberi boldogtalanság kutforrásának tekint.

Ennek a forrása tulajdonképpen XIV. Lajos francia király udvarában keresendő, ahol a legragyogóbb műveltségbe a nőt üres diszítés gyanánt illesztették be s ezzel megfosztották természetes szerepétől, ami elég világosan a fajfentartás nagy feladatainak teljesítésében merül ki. Ez alatt természetesen a szabadon vizsgálódó elme nemcsak a szülést, a bölcsőringatást, a sült-főzést érti, hanem mindazokat a szociális feladatokat is, melyeket egyedül vagy leghelyesebben a nők tudnak ellátni, amilyen pl. a nyomor enyhítésének szakadatlan munkája, a betegápolás, a vallásos hit ápolása, a szelidebb erkölcsök, az izlés és a művészeti érzék elterjesztése s általában kitöltése azoknak a nagy házagoknak, amelyeket a férfiak alkotó munkája okoz vagy maga után hagy.

Csak a képzelőtehetség mértékével mérhető tehát föl, hogy mennyivel kedvezőbb ábrázata volna e fiatal század műveltségének s mennyivel több boldogságot nyújthatna a művelt élet a családoknak és

egyeseknek, ha az abban a korban élő *hirhedt* asszonyoknak nem volna még ma is szemünk előtt élő, a társaságban ugyan törve, de még mindig szereplő utódja, a mely megmételjezi a levegőt, gyanussá teszi — óh nem a nőket! — a férfiakat, akik gyáván meghunyászkodva türik saját boldogságuknak megaláztatását, jó hírüvük megkisebbitését, mert szem előtt kell tartanunk azt, hogy a titkos megvetés mindig a *gyöngeségnek* a jele és senki sem érheti el azt, mire önmagát képtelennek tartja.

Tagadhatatlan, hogy ez a kérdés társaságunkban kezd formát nyerni, s a közéletben egyre erősebb az áramlat, a mely a tetszelgő, fényes és illatos *asszonyi nyegléseket* megtámadja.

Erre pedig szükségünk van, mert az *életnek* vannak fokozatai s minden műveltség csak annyit ér, amekkora fokát annak betölteni képes.

Hiszem, hogy sok ember akad, aki rezignációval veszi ezeket a czikkeket, mivel a női becsület és méltóság tulajdonképpen nem közügy, vagy legalább ott nem az, ahol annak a védelme a jó erkölcsökben és a társadalom illem-kodexében be van fejezve. De az általános nagy érdek magaslatára emelkedik ott, ahol a társadalomban dekadens erkölcsök terjednek el és kikezdi az általános becsületbeli méltóságot.

Fájdalommal vagyunk kénytelenek konstatálni, hogy a terjedő léha szellem — melyben kiváló szerep jut a mi ficsurjainknak — lerántotta magához az irodalom egy részét, s a házasságtörések, csábítások, feslett asszonyok stb. magasztalójává lett s a családi szentélybe betolakodó léha fráterek diszkrét és sokat sejtető mosolyait erőlyes rendreutasítás nélkül vagyunk kénytelenek tűrni. Ennek oka természetesen a boldog családi élet hiányosságában keresendő, ahol találunk férfiakat, akiknek a valódi gyönyörűségekről, az észről és a szívről fogalmuk sincsen, akik fonák szomjuságukat öntözgetik és aprócska indulataikat ápolgatják egy egész életen keresztül s meghalnak a maguk koldus előítéleteikkel és szánadó bizalmukkal anélkül, hogy az emberi létben rejlő hatalmas természeti erőknél, a férfiúi jogaiknak csak kívánt, de soha el nem ért boldogságait csak egyszer is megízlelhették volna...

Ennek a mi birtelen-művelt világunknak olykor a fejéhez kell verni az igazságot. Szinte többször a fejéhez kellene verni, mint az történik. Mert vérlázító az, amidőn holmi kis városkában egy-két nő viselkedése a magyar asszony hagyományos nimbuszát, a mely mindnyájunk büszkesége, távolról is sérti. A szeczesziós kor hölgyeinek és lovagjainak jó

tudniok azt, hogy a közönség szeme rajtuk függ és bizonyára mély részvétellel fog tapsolni a játék hőseinek, akiket a nemezis — daczára a pompás alakításnak — előbb-utóbb utól ér.

A női becsület kemény, és ha kell, kiméletlen védelemben részesüljön. Ez azért is szükséges, hogy az emberek megtanuljanak *látni* és megismerni olyan dolgokat, amelyek előtt a prűdéria illedelmesen szemet huny. A társaséletnek föl kell bátorodnia a *szigorubb* fölfogásig.

III.

... A dolgokat a chinai udvarnál igen jól tudják. És aggódva tekintenek a fejlemények elé.

(—k.)

Ujdonságok.

Eljegyzés. A napokban jegyezte el *Hozó* János szt.-e.-oláhfalvi áll. el. tanító *Lántzky* Emmuska kisasszonyt Szt.-Ker.-Bányán.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tompa* Árpád, *Csehély* Adolf, Dr. *Szilágyi* Albert áll. főreáliskolai tanárokat a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába; *Weinberger* Fanny áll. felsőleányiskolai igazgató-nőt a IX. fizetési osztály 3. fokozatába; *Borbély* Sámuel sz.-kereszturi áll. elemi tanítóképző intézeti igazgatót a VII. fiz. osztály 3. fokozatába, eddigi minőségükben s jelenlegi állomásukon való meghagyás mellett, kinevezte.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely r. t. város képviselőtestülete *Szakáts* Zoltán polgármester elnöklése mellett a m. hó 31-én, rövid egy óras rendkívüli közgyűlést tartott, a tagok lanyha érdeklődése mellett. Tárgysorozat első pontját a közbirtokosságnak a 300 ezer korona értékű italmérési kártalanítási kötvénynek a város részére kölcsönképpen leendő átengedése tárgyában hozott határozata képezte. A közgyűlés, többek hozzá szólása után, a tanács javaslatát, melylyel elfogadásra ajánlja a kölcsönt, 17 szóval elfogadta. A birtokosság javaslata a következő:

1. Székelyudvarhely városi közbirtokosság a tulajdonát képező háromszázezer korona értékű regálékártalanítási kötvényt kölcsönképpen átadja Székelyudvarhely városnak, ugy azonban

2. hogy ezen 300,000 koronából 40,000 korona az előbb czimzett közbirtokosság tulajdonába kizárólagos rendelkezési joggal visszamarad, mely a pesti hazai első takarékpénztár egyesületnél helyeztetik el, a Szombatfalvával történt egyesülés előtti városrész birtokosai nevére, ahol ezen tőke kamatos kamatra addig marad, míg 300,000 koronára nő. Mig az be nem következik, a pénzhez hozzányulni vagy felette új határozatot hozni nem lehet. A betéti

született kis fiának keresztapául ajánlkozott; meg is jelentettem rögtön főtisztelendő Herepei urnak, hogy a gróf lesz a keresztapa és 4—5 nap múlva megkereszteljük. Herepei mosolygott és azt mondta: „jó, jó, majd ráérünk, nem lesz abból mostanában semmisse.”

Vártam néhány napot; a gróf ujra kitűzte a terminust s mentem vele Herepeihez, ő csak folyvást mosolygott, jó, jó.

Eltelt 2—3 hét, ujra megkérdeztem, Na! már most pontosan ekkor megtarthatjuk, s a napot kijelölte. Mentem ujra Herepeihez, mondtam a terminust s ő határozottan felkért, hogy ne is fáradjak többé, majd csak akkor jöjjenek hozzá, ha a gróf megérkezett az ön szállására, legyen az akár melyik perczében a napnak vagy éjszakának.

Éjszakának? Csakugyan igaza volt, mert 2 hónap és 10 nap múlva egy ebéd után ugy fél 3-ra éjszaka, elindultunk fáklyásfény mellett keresztelni. Rögtön futottam a pap után felköltöttem.

„Ott van a gróf?” ott van esperes ur; akkor megyek. Na! mondtam ugy-e, hogy nem lesz ez egyhamar, sőt most is csodálkozom, hogy ily hamar jött.

A keresztelés megtörtént, egy pár pohár rózsamálit megittunk, azután fáklyásfénynél a papot hazakísértük, és én a gróft vissza szállására.

De visszatérve témámhoz, fel kell említenem azt is, hogy a keresztelés idejében gróf Teleki Miklósnál laktam.

A szinlapokon is mindig Felekinek irtak, a más napi lapok szini tudósításaiban mint Telekit kritizálták.

S azért, valamint tán a fenntebb említett okokból, hogy az erdélyi mágnás urak annyira protegáltak, esti multságoknál gyakran meginterpelláltak, hogy én talán nem is vagyok tulajdonkép Feleki, hanem valamelyik Teleki családnak elzülött gyermeke, ki szini pályára lépett.

Hiába nyilvánítottam, hogy én bizony Feleki

vagyok, Udvarhelyszék Nagyalambfalva községből, székely szülők gyermeke s ezt később keresztlevelemmel is bebizonyítottam.

Sőt még később a szabadságharc alatt is a „Közlönyben” ugy jelentem meg mint Teleki Miklós százados, — a mi csak a parancsnokság útján hivatalosan rectificáltatott Feleki Miklóssá.

A szabadságharc után 1851-ben Pestre szerződöttem.

Boldogságom itt kezdődik.

Mint a kalitkából szabadult madár örömeiben ágról-ágra repül, ugy éreztem magamat én is a vidéki színészet nyügétől és annak kellemetlenségeitől, mondhatom abban a korban nyomorától teljesen fel szabadult boldog, igen boldog ember.

Istenem, az a 10—12 évi vidéki színészet nyomora egy percz alatt teljesen eltűnt előttem.

Felkiáltottam örömemben, itt vagyok végre a a szinművészet óriásai közt!

Egy nap 10-szer mentem el a színház előtt s ugy tekintettem e szép épületre, mint az igazhívó muzulmán Mekkájára.

Itt vagyok! ha nem is értem még czélt, de előttem a tér melyen haladhatok s minden pillanatban csak az jutott eszembe, mikép fogok megfelelni azon csekély körnek, melyet itt köztük elfoglalok.

Mindent elkövettem, hogy pályámnak megfelelek Tanulmányutra mentem Bécsbe egy pár óra, később 1858-ban egy évig utaztam, bejártam, Francia, Anglia és Poroszország fővárosait stb. és ez utazásom tapasztalatait a „Hölgyfutárban” hétről-hétre megírtam.

Vége hazaérkeztem megrakodva tapasztalásai és teljes meggyőződéssel arról, hogy a mi magyar színészetünk teljesen megfelel feladatának és büszkeséggel említhetem, hogy annyi művészi egyéniséget egy tömegben mint abban az időben a nemzeti színház ölelt fel kebelében, az egyetlen párizsi Teáthre-Françait kivéve, sehol sem találtam.

Nézzük csak a régi gárdát és utánuk a subrescentiát: Egressy Gábor, Szentpéteri Zsigmond, Barta János, Lendvay Márton, László József, Fáncsi Lajos, Udvarhelyi Miklós, Telepi György, Szilágyi Pál, Réthi Mihály és Szigeti József; a nők Laborfalvy Róza Jókainé, I-só Lendvayné, Prielle Cornélia, Szathmáryné Luiza és Komlóssy Ida.

A subrescentia: Tóth József, Szerdahelyi Kálmán, Feleki Miklós, Egressy Ákos, Bercsényi Béla, Ujházy Ede, Körösmezői Gusztáv, ifj. Lendvay Márton, Hegedüs Lajos, Szilágyi Sándor, Szigeti Imre, Vizvári Gyula; a nők Szilágyi Lilla, később Bulyovszkiné, Munkácsi Flóra később Felekiné, Fáncsi Ilka később ifj. Lendvayné, Hegedüsné Bodenburt Lina és Vizváriné Szigeti Jolán.

Mikor lesz még a nemzeti színháznak ilyen gárdája nem tudom, de annyi bizonyos, hogy oly repertoire mellett mint a jelenlegi, nehezen, erről egyébiránt később és másutt lesz említés.

A későbbi u. n. harmadik garda, kik már régebben a nemzeti színháznál vannak s annak jelenlegi művészszómét képezik: Náday Ferencz, Szacsavay Imre, Gyenes László, Mihályfi Károly, Császár Imre, Gabányi Árpád, Somló Sándor, Faludi Antal, Rákosi Szidi, Kafkáné Hegyessy Mari, Helvei Laura, Gerő Lina és Nagy Ibolyka.

Mikor még Párizsban voltam, már onnan pályatársaimnak levelet küldöttem, melyben teljes önértéssel elmondottam azt, hogy a Demi-mondót (akkoriban „Divathölgyek”) mi is előadtuk bizonyára, annyi művészi készultséggel Pesten, mint a Gymnase színházban előadták mai jelenlétemben.

Este a café „Dänemark”-ban hol Dumas szókott megjelenni, mint a darab szerkesztőjének el is mondtam, ő persze mint író rögtön csak azt hozta fel, hát hogyan adhatták e darabot engedelmem nélkül.

Akkor még nem volt az írói tantiéme rendezve, s én azt feleltem, hogy minden megjelent francia darabot lefordítunk és szabadon adjuk.

könyv a helybeli birtokossági elnöknel áll, a birtokossági tanács ellenőrzése mellett.

3. Mindaddig, míg a 40,000 kor. a 2. pontban említett módon elhelyezve és gyümölcsöztetve 300,000 koronára nő, a város a helybeli közbirtokosságnak évenként fizet 4000 koronát, két egyenlő előleges részletben és pedig márcz. és szept. 1-én. Ezen összegből első sorban a Szombatfalvával való egyesülés előtti városrész birtokosainak házbér-, házosztály- és földadójára kirótt utadó fizetetik, a fennmaradó pénzmennyiség közbirtokossági folyó szükségletekre fordítatik, mely felett évről-évre a közbirtokosság határoz.

4. Ezen határozatnak a városi képviselő testület részéről való elfogadása esetében az egyezségnek közjegyző előtt leendő megkötésére bizottsági tagokul kiküldetnek Hlatky Miklós, dr. Nagy Sámuel, Jánosy Gyula és Gyertyánffy Gábor.

5. Az évi 4000 korona fizetésének kötelezettsége 1902. január kezdődik.

A közgyűlés az egyezségnek megkötésére a maga részéről a polgármestert küldötte ki. E kölcsönből 1. a város magas kamatu kölcsönei, a melyek mintegy 60,000 koronát tesznek ki, fognak kifizetett; 2. a városház helyének vételára törlesztetik; 3. felépíttetik a vágóhid és 4. a községi iskola. Együttal a polgármestert megbízták, hogy a 40 ezer korona elhelyezése iránt a szükséges lépéseket tegye meg. — A tanácsnak a város tulajdonát képező és tagosítás alá került ingatlanoknak a Cserehát dűlőben leendő kihasítása tárgyában azon javaslatát, miszerint tekintve, hogy az új barompiacztér céljára a kiszakítani kért terület ezen célnak nem felel meg, s tekintve, hogy az új baromvásártér a város jelenlegi birtokából akadály nélkül kiszakítható akár a vásártér, akár pedig a szombatfalvi réten, s végül tekintve, hogy a városnak katonai gyakorló térre feltétlen szüksége van, s ebből biztos és jelentékeny jövedelemre tehet szert, a város tagjai a jelenlegi katonai gyakorlóterén kéressék ki — határozottá emelték. — Az adókiadó bizottságba a város részéről bizalmi férfiakul *Koncz Ármin* és *Rápolti Domokos* küldötték ki. A közgyűlés jegyzőkönyvét hétfőn, közgyűlésben, hitelesítették.

Bedő Ferencz meghalt. Az udvarhelyi református egyházközségnek gyásza van. *Bedő Ferencz* az ékesen szóló pap, az Evangelium lelkes hirdetője, a szeretet apostola, folyó hó 3-án éjjeli 12 órakor, öt napi szenvedés után, rohamos agyhüdes következtében, életének 50-ik, hivataloskodásának 25-ik és sz. udvarhelyi papságának 8-ik évében megszűnt élni. Meghatottság járja át lelkünk mélységeit, midőn az emberi sors végzetes fordulataira, gyenge létünk törékenységre gondolunk. Pár nappal ezelőtt még dicsőséggel övezték körül hitsorsai azt a nagy ener-

giát, melylyel nem csak egyháza, de a város kulturális érdekeit mindenféle nehézségek közt szolgálta, méltatták benne a haladás tervei iránt való lelkesedést, a kivitelben szükséges óvatosságát, törhetetlen szívósságát. Reményt nyújtott az életerős férfi arra, hogy árvai gyermekei, kikhez önfeláldozó szeretettel ragaszkodott s barátai, kik nagyabecsülték esztét, lelki erejét, jó kedélyét: még hosszú időn keresztül láthatják őt tevékenységben, szeretetben és a sikeres munkásság boldogító öntudatában. . . Halálának híre megdöbbszent volt. A népszerű lelkipásztor, a minden szépnek és nemesnek áldozatkész, fáradhatatlan bajnoka, a városi társasélet egyik rugója, most ott fekszik elfödve szeretett hitvese és gyermeke mellett, akiket oly gyorsan követett. A ki látta hatalmas természetét a kiváló szónoknak, látta életpiros arcát, ismerte derült jókedvét, — a melyet ugyan ez utóbbi évben az egymást ért súlyos veszteségek megtörték — nem tudta elhinni, hogy a halál ilyen hamar és ilyen hirtelen tudja legyőzni az életerős lelkipásztort. Mint ember *Bedő Ferencz* mintaképe volt a magyar lelkipásztoroknak: szeretetméltó, nemes gondolkodású, áldozatra kész és tiszta jellemű. Fajához, nemzetéhez odaadó hűséggel ragaszkodó; szűk körű családjának szerető, gondos oszlopa. Nagy számu barátai megrendülve állták körül ravatalát és lelkük mélyéből gyászolja a legnemesebb magyar szívek egyikét. Halálával gyermekeit: *Ilonkát, Vinczét, Ivánt* és *Saroltát* hagyta árvaságban, akikről a rokonok fognak gondoskodni, míg *Saroltát Somogyi* földbirtokos vette magához. — Ravatalára, melyet tegnap reggel a ref. templomba helyeztek át, koszorut tettek le: Felejthetetlen édes apjuknak — gyermekei, Szeretett papjának — a ref. egyházközség, Szeretett elnökének — a ref. leányiskola, *Bedő Ferencznek* — a lutheránus hivek, A felejthetetlen jó barátnak — *Ida* és *Lázár*, A jó barátnak — *Somogyi Albert* és neje, Szeretett alelnökünknek — a székely dalegylet. Temetése tegnap, 6-án történt meg osztatlan részvét mellett, amidőn a templomban megható szép beszédet *Nagy Károly* kolozsvári teolog. tanár, imát *Menyhárdt* András esperes, a sirnál pedig beszédet *Bod Károly* koll. tanár tartottak.

A székely iparkamara közgyűlése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a múlt szombaton tartotta meg nagy érdeklődés mellett ez évben második teljes ülését, *Tauszik B. Hugó* kir. tanácsos elnöklete alatt. Elnök bejelentette, hogy a ker. miniszter megbízásából a székelyföldi közgazdasági viszonyok helyszíni tanulmányozása közben gyűjtött adatok alapján *Sz. Szakáts* Péter titkár a jelentést

összeállította s az fel is terjesztetett a kereskedelmi kormányhoz. Helyesléssel vett tudomást az ülés a keresk. miniszter azon intézkedéséről, hogy a kamara kérésére a székelyudvarhelyi szabóiparosok képzése céljából ott szabászati tanfolyamot rendezett és folytatólag Székelykeresztúron, azután pedig Kovásznán szándékozik ilyen rendezni, sőt a székelyudvarhelyi lábbeli-készítő iparosokat is segélyezi, ha azok szövetségre lépnek. Ezután a kamara székhelyén létesítendő munkaközvetítő intézet bizottságilag ajánlott tervetét ismertette *László Gyula* m. titkár. A bizottságot e munkálatnál azok a szempontok vezették, hogy a munkás elem a székely vármegyékben nem talál elhelyezést, gyámolító útmutató híján kivándorol Romániába, de az ottani lakosság féltékenysége és türelmetlensége miatt ott sem biztosíthat magának keresetet, s rendesen anyagi és erkölcsi bukásba sodortatik. A bizottság szerint a közvetítés kiterjedne mindazokra, kik bármely okból kivándorolnak: iparosok, kereskedők, mezői és erdőmunkásokra. Sőt amennyiben az összeegyeztethető, a székely fiúk folyamatosan lévő ipari pályára helyezése is ide volna áthelyezendő. Ez oly fontos állami érdek, minek támogatásától a magyar kormány nem zárkozhatik el. Néhány kisebb jelentőségű kérdés elintézése után a gyűlés véget ért.

Április 11-ike. Az áll. főreálisk. ápril 11-én, d. e. 10 órakor a 48-as törvények szentesítésének emlékére ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: 1. Szózat, Egressytől, éneklí az ifjusági énekkar. 2. Violetta, Strausztól, előadja az ifj. zenekar. 3. Alkalmi költemény, szavalja *Ferenczy Géza* VII. o. t. 4. Ünnepi beszéd, tartja *Nosz Gusztáv* tanár. 5. Kurucz dalok, Káldytól, előadja az ifj. zene- és énekkar. 6. Induló, Vajda Emiltől, előadja az ifj. zenekar.

Nyilvános köszönet. Mindazok a jó barátok és ismerősök, kik felejthetetlen férjem elhunytá alkalmából részvétükkel megkeresni, fájdalommban vigasztalni szivesek voltak: fogadják mélyen érzett hálám őszinte köszönetét. Bethlenfalva, 1901. április 4-én. özv. *Boros Károlyné*.

Halálozások. F. hó 1-én hunyt el *Boros Károly* életének 69-ik, boldog házasságának 36-ik évében hosszú és kínos szenvedés után Bethlenfalván. A megbölgült mintaképe volt az igazi önfeláldozó családapának, aki egész életét övéi boldogításának szentelte. Temetése nagy pompával f. hó 3-án történt meg a ref. vallás szertartása szerint. A háznál *Menyhárdt* esperes mondott imát, míg a sirnál *Fejes Áron* tartott igen szép beszédet. Haláláról özvegyen maradt neje a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Társaim és köztük Bulyovszkyné is azt nyilvánítták, hogy mint magyar talán elfogult vagyok a magyar színészet iránt; de bezzeg egy év múlva mikor Bulyovszkyné kiment Párizsba s az ott látott színlelőadásokról referált, levelét így kezdte:

„Felekinek igaza volt, nem elfogultság mondatja ezt vele, hanem tiszta igazság, én is láttam a Demi-mondót és mondhatom igazat irt.”

Ezután is kísértett a Teleki név, mert ha valamelyik szerepem jól sikerült, s a közönség és a sajtó méltánylását nyertem meg, rendesen a sajtóban, Telekinek czimeztettem.

És ennek ellenére sajátságos véletlenség az, hogy ha valamely szereplésem kevésbbé sikerült, ott természetesen Feleki voltam, mintha csak sorsom e csekélységgel engem akart volna bosszantani.

Egyik kritikus ismerősöm azt írta egyszer rólam: „Feleki, Feleki, tőled ma nem sok tele ki”

Este az újvilág-utczai Sas vendéglőben találkoztam vele s azt mondtam neki, már csak a dupla cadenciáért úgy kellett volna írnod:

„Hej Teleki, Teleki, tőled ma nem sok tele ki.” Jót neveltünk rajta s az asztaltársaság helybenhagyta, hogy így sokkal jobb lett volna.

Visszatérve kolozsvári ismeretségeimre és ebben gróf Teleki Miklósról, el kell mondanom, mi történt kettőnk között.

Gróf Teleki Miklós a Tigris szállodában lakott s minden levelemet, a melyet vidékről kaptam, pedig akkoriban sok levelet kaptam, „dicséret” levelek is voltak köztük, többnyire a Tigrisbe szállították gróf Teleki Miklóshoz. Másnap vagy ha a posta korán jött, még aznap délután saját pecsétjével lepecsételve és egy pár engesztelő sort irt mellette, bocsánatot kért kedves druzsájától, a mint engem ismeretségünk óta egész életében szöllített.

Egy levelem éppen Miskolczról jött, a hová vendégzerepre hívtak meg; természetesen ezt is a grófhöz vitték, a gróf levélben mentegetődzik, hogy

bár érettem mindent megtenne, de bocsássak meg vendégzerepelné még sem mehet el helyettem.

Ujra felbőszített ez a csekélység, mint a többi és kerestem az alkalmat, hogy mikép revanchirozhatnám ezt az én kedves druzsámnak.

Hop! meg van az alkalom! a postás jó s láttam a kezében egy a grófnak szóló levelet; tegye csak az asztalomra, — mondtam s a postás távoztával felbontottam a levelet, miért is ne bontanám? — hisz ő is minden levelemet felbontotta s az enyém csak visszatorlás. A levél Kolozsvárról jött a feleségétől, kit az arisztokrácia minden tagja Klári néni-nek szöllített, volt ugyan nevének még egy furcsa epithetónja, a mit nem akarok ide leírni.

A levél így kezdődik:

„Te! istentelen g... ember. Most tudom, miért ülsz te a Tigris szállóban, de felmegyek nemsokára s úgy megtépem a maczádat és téged is te vén kujon, hogy soha el nem felejtet. stb. stb. az egész hosszú levél mind ily stylusban van tartva.

Jót nevettem magamban. Itt a revanche kedves druzsám s a levelet lepecsételve elküldöttem egy hordártól a Tigrisbe; kérjen tőle névjegyét! — mondtam, hogy tudjak bizonyost, megkapta-e?

Nem telt bele pár óra, a druzsám lélekszakadva rohan hozzám s így szól libegve: „kedves druzsám olvasta ezt a levelet, a mit nekem elküldött?”

Nem olvastam kedves druzsám, csak az első sort, a miből rögtön láthattam, hogy ez a levél nem nekem szól.

Na... na! ez a levél, ez a levél, hm!... hm! hiszen ismeri Klárit, bolond hóbortos asszony; Uramfia! miket ír rólam, hm!... hm!... na de nemsokára hazamegyek és majd, majd megmosom a fejét, úgy a mint még megmosva sohasem volt.

— Isten Önnel! kedves druzsám, no a levélről legjobban lesz, ha senkinek sem beszélünk.

— Ajánlom magamat kedves druzsám, ha lemegy Kolozsvárra csokolom a kedves neje kacsóját.

E percztől fogva soha egyetlen levelemet sem bontotta fel.

Hogy a Teleki név mennyire üldöz most még nyugalomba léptem után is, kitészik először abból, hogy Jekelfalussy bajtársunk halála után a honvédelmi minister ur ő Nagyméltósága Csátary L. miniszteri tanácsos urat nevezvén ki a honvédménház-bizottság elnökévé, egy cikk jelent meg, mely Csátary L. bajtársamnak a 48-49-es honvédek irányában tanusított minden jó akaratát felsorolva, a mit ő teljesen mint derék 48-as honvéd meg is érdemelt, egy oly tettet hoz fel, a melyet más honvédbajtárs vitt véghez előtte, t. i. a 48-as honvédek menházának állami kezelésbe való kérését.

Miután meg vannak erről a jegyzőkönyvek, az illető, kinek birtokában vannak ezt helyreigazítani akarván, megírta, hogy ezt Feleki Miklós indítványozta, a mi teljességgel nem zárja ki azt, hogy Csátary is tehet ez ügyben lépéseket.

Ez ügy felderítése alkalmával Feleki neve helyett ismét Teleki fungált.

Menjünk ez uton tovább: Lauka Gusztáv régi író barátom Nagy-Becskeken ujra jubilált nem tudom hány éves kort.

Miután már többször felmerült köztünk melyikünk korosabb, ő mindig fiatalabbnak mondotta magát mint én vagyok; küldöttem neki egy sürgönyt, mely így szöllött: „Kedves Gusztá bátyám, nem is kívánok neked még számos éveket, tudom anélkül is, hogy még sokban részesülj, helyetted üdvözlöm a papádat Mathuzsalem apót. Isten veled Feleki.”

A sürgönyöket a banketten felolvasták és jókat nevettek az üdvözleteken, de richtig a lapok az erről szöllő tudósításokban mindenütt Telekit emlegettek.

Hát kérdem! nem-e jogos az én apprehensióm, hogy én a Teleki és Feleki név közt úgy libegtem egy életen át, mint Mohamed koporsója a levegőben.

Alulírottak mélyen szomorodott szívvél s a családi csapás mérhetetlen fájdalomával tudatják, hogy az önfeláldozó férj, a páratlan apa és nagyapa, az önzetlenül szerető sógor és após, Boros Károly, Udvarhelymegye törvényhatóságának és Udvarhelyváros képviselőtestületének virilis tagja, az Udvarhelyi ev. ref. egyházközség presbýtere f. hó 1-én reggel 7 órakor életének 69-ik, boldog házasságának 36-ik évében, hosszú és kinos betegség után az Urban csendesen elhunyt. Őt évig vívta haláltusáját a gyógyíthatatlan kór marcangoló erejével s türe végzetét példás önmegadással, bizva hitében, remélve Isten után s vigaszt merítve az önfeláldozó hitvesi szeretet szüntelen gondozásából. Mégis ki kellett dőlnie, mielőtt küzdelmes és ritka szorgalmu életének érett gyümölcsét élvezhette, mielőtt egyházi s honpolgári tartozását szíve vágya szerint leróhatta volna. Örök gyászt hagyott családjára, melynek tagjai úgy szerették őt s kiknek boldogítása volt egyetlen és legszebb élethivatása. Némi vigasztalásunk, hogy közbecsülés kíséri sirjába, hogy egykor . . . mégis találkozzunk. Hült tetemei f. évi április hó 3-án d. n. 3 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint betlenfalvi házából a városi ref. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Legyen oly áldott emlékezete, mint amilyen áldás munkás élete! Betlenfalván, 1901. évi ápril 1. Tamás Eliza, mint özvegye. Boros Erzsé és Boros Gizella, mint gyermekei. Kassay F. Ákos és Embery Árpád, mint vejei. Embery Kálmán, Gábor, Pista, Lenke, Margit, Kassay F. Aranka, Pál, Jánoska, mint unokái. Boros József és családja mint testvér. Tamás Antal és neje, Tamás Albert neje s gyermekeik, Tamás Dénes és családja, mint sógorok.

Folyó hó 3-án *Bencze* Márton ügyvéd elhalt H.-Szt.-Mártonban.

A sorozás. Mult hó 31-én fejezték be vármegyénkben a sorozást a h.-oklándi járásban, ahol felhíva volt 514 állítás köteles, előállott 460, akik közül 206-ot találtak alkalmasnak. Vármegyénkben az összes sorozásra felhívott I—III. korosztálybeli állításkötelesek száma 1941 volt, akik közül 710-et vettek be, a mely szám nem egész 37% al felel meg.

Sértett ámbíció. A Sz. U. című lap 13 számának egyik ujdonságában a Nőegylet emlékkönyvéről megemlékezve, fájdalmasan konstatálja, hogy abban a Sz. U. második helyre került, „holott betű és időrend tekintetében elüljár.” Felkérésre kijelentjük, hogy ez *csak* sajtóhiba, s acceptáljuk, hogy *ebben* csakugyan elüljár.

Unitárius istentisztelet. A helybeli unitáriusok husvéti istentisztelete a polgári önképző egyesület nagyszobájában folyó hó 8-án, d. e. 11 órakor kezdődőleg tartatik, mely alkalommal Urvacsora osztás is lesz.

Redouté Székelyudvarhelyen. A város képviselő testülete, amint arról nemrégiben egy hosszabb cikk keretében megemlékeztünk, ezelőtt egy évvel 800 ezer korona kölcsön felvételét névszerinti szavazással elhatározta. Ebből, a mindenesetre tekintélyes összegből a sok városi szükségletek között egy modern városháza felépítése is tervbe volt véve, még pediglen akkora határozottsággal, hogy annak tervére pályázatot is írtak ki, jury is alakult, amely a beérkező pályamunkák közül választott is, s az első két-három pályázónak a jutalmul kitűzött 2—3000 korona összeget ki is fizette. Azóta nagyot fordult a világ kereke, s a tisztelt városatyák is rájöttek arra, hogy egy ilyen építkezésbe való becsatlakozás, a város kész bukásával járna, mivel az ennek folytán előálló magas pótdókat a polgárság képtelen volna elviselni. A világkerekének forgása között azonban egyéb is történt: városunk új polgármesterhez jutott, aki ámbícióval fogott ahhoz a

munkához, a melyek ugyancsak megérték már arra, hogy végre valahára szanáltassanak. A személy változás tehát most rendszer változással is járt, s annak következtében a képviselő testület is belátta, hogy az elodázhatatlan városi szükségletek fedezésére 300 ezer korona is elégségesnek ígérkezik, s kölcsön is vette ez összeget a birtokosságtól. Ez összegből, amint más helyt alkalmunk van megemlékezni, a községi iskola, a vágóhid fog felépíttetni, a melyekre már föltétlen szükség van, azonban elesik a városház felépíttetése, a melyre egymagában mintegy 300 ezer koronára volna szükség. A városház felépítésének elmaradásával egyidejűleg a városi redoute is elmarad, a melynek e városban hiányát ugyancsak érezzük. Hisz e télen át is minden egyes alkalommal (pedig igen sok alkalom volt) szomorúan tapasztaltuk, hogy mennyire szükség volna, egy olyan mulató helyre, a melyben a Nőegylet, a táncmulatságok, a színészek stb. stb. megférne, s czélszerű miliójével kellemessé, kényelmessé tenné a mulatságok sorozatát. A várost azonban, hogy ilyen redouté építésébe bele vinni, a polgármesternek nincs szándékában, csak helyeselni lehet, mivel városunk amúgy is igen sok oldalról van igénybe véve. Aki figyelemmel kíséri e városnak az utóbbi 15 év alatt elért fejlődését, lehetetlen, hogy meg ne lássa és ne csodálkozzék a lakosság életszervezetében mindenfelé kiterjedt gyors anyagcsere következményein. Az emberek itt a vidéken is megváltoztak, s haladásra vágyódásuk fölfokozta erélyüket; az évről-évre növekedő létszám pedig, a melyet e kisebb centrum is a maga környezetéből összevonzott, képessé tette a fejlettebb igények fokozatos elérésére. Talán szinte magára fejlődtek az izlések oda, hogy a házak külsejére is mind nagyobb gondot fordítanak; a középületek egész sora fejeződik be minden évben a melyek a modern technikának és ízlésnek egyaránt becsületére válnak. Öröm mindezt látni, azonban annál inkább hiányát érezzük a színháznak, s arcunkba szökik a vér valahányszor kényszerítve vagyunk látni, hogy szegény vidéki színészünk, a magyar kultúra terjesztőinek jóakaratu igyekezete e százalma millió megtörik, s nevetséges torzalakká zsugorodik össze. E várost igen tekintélyes, vagyonos polgárok lakják, akiknek a modern fejlődés e gyászjelentését nem szabad tovább tűnőnk. Jöjjenek össze értekezletre, hányják-vessék meg e kérdést, s ha megállapodásra jönnek, a mi minden kétséget kizár, építtessenek részvénytársaságra egy redoute-t, a hol megférjen mikor van, a színház, a hol rendezhetik az összes táncmulatságokat. Ezzel nem csak polgári kötelességet fognak teljesíteni, hanem használnak a közizlésnek, az egészségnek, s mindezek mellett pénzüket is jó kamatra helyezték el. Mert nézzük csak. Egy alkalmas területre — melyet a város bizonyára díjmentesen is átengedne — 80—100 ezer korona költséggel olyan épület volna emelhető, ahol egy táncterem átalakítható színház, az összes mellékhelyiségek, 4—5 szobás kaszinó-bérház s egy étkező könnyen elhelyezhetők volnának. A kaszinó bizonyára megfizetné az 1500 korona bérösszeget, s bérlet igen könnyen lehetne találni, aki a többi helyiségekért s étkezőért szívesen megfizetné 4—6000 ko-

rona évi bért, ami tehát 6%-nak felel meg. Hiszük, hogy e megpendített eszme nem fog pusztába elhangzott szó lenni, s létrejövételéért még a kevésbbé tehetős polgárok mindenike is szívesen jegyezne 1—2 drb. 50 koronás részvényt. Ez az alkotás a polgárok erejének, energiájának, egyéniségének lenne az igazi érdeme, tanubizonysága, mivel látnák az őrök legzebb fejlődésükben, alkotó kedvükben.

Az érettségi vizsgálatok a ref. kollegiumban június hó 24, 25. napjain fognak megtartatni Dr. *Mezey* Ödön koll. főgondnok, akadályoztatása esetén *Gyárfás* Endre koll. gondnok elnöklése mellett.

Szabadhegyi szintársulata 31-én tartotta utolsó előadását, a mely alkalommal Herczeg *Ocskay brigadéros*-a került színre felemelt helyárák, zsufolt ház és műkedvelők közreműködése mellett. Az előadáson természetesen megérzett a fogyatékos, a melyhez nagy mértékben a színpad is hozzájárult, azonban a jóakaratu igyekezetet úgy aszínészeknél, mint a műkedvelőknél tapasztaltuk. Mint műkedvelők *Szemerjay* Károly, *Csiki* Albert, *Szabó* Gyula, *Mészáros* Zoltán, *Hettás* Gusztáv, *Tréfa* József és *Szántó* Ferencz vettek részt a darabban. — A szereplők közül *Szabadhegyi* és *Györi* Matild (Dili) emelkedtek ki. — A társulat városunkból Nagy-Enyedre utazott. *Szabadhegyi* az ősszel ismét felkeresi városunkat.

Uj idők. A művelt magyar családok lapja lesz ezentúl is az Uj Idők, ezt bizonyítja a most megjelent szám is. Hü és igaz tükrét adja a hazai és nagyvilági eseményeknek, lelkes apostola hazánk szellemi mozgalmainak. Két jelszó adja meg szerkesztésének elveit: a magyarság és a tisztult színvonal. A szerkesztőség, melynek tagjai: Herczeg Ferencz, Lyka Károly, Malonyay Dezső, Pósa Lajos, Sebők Zsigmond, Tutsek Anna és Tábori Róbert (helyettes szerkesztő) ehhez mérten válogatja a szöveget és a képeket. Az Uj Idők előfizetési ára: fél-évre 8 korona, negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapesten, Andrassy-ut 10.

Legfelsőbb elismerés. *Stowasser* J. cs. és kir. udvari hangszergyárost Budapesten, Ő Felsége a király legfelsőbb elismerésében részesítette, ugyszintén a kereskedelemügyi miniszter Ő Nagyméltósága is külön elismerését nyilvánította a mult évi párisi kiállításon bemutatott kiváló kiállításáért, valamint a kiállítás III. csoportjában kifejtett csoportbiztosi eredményes működéséért.

Általánosan elismerik úgy nálunk mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági- és kertimagvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű répamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendő más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált répamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmúlhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha szükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Figyelmeztetjük ezeennel t. olvasóinkat a lapunk mai számában megjelent Bihari Ede-féle osztálysorsjáték hirdetésre.

HUSVÉT.

Estélyen.

(Szín: Egy buffet-asztalkánál idősebb ur ül egy molett asszonykával, mellettük fiatal leányka báloltóztetben. A tárt ajtókon belátni a bálterembe)

Nő: Már mégis nevetséges, hogy itt kint guynyasztunk. Ezért ugyan nem volt érdemes Ilonkának azt a remek báliruhát megrendelni.

Férj: Igen, de ha ismersz . . . a mit egyszer kimondok . . .

Nő: Nem értem, hogy miért kell annak szentírásnak lenni, ha te rá parancsolsz a leányra, hogy ma ne táncoljon. Kedve is volna . . .

Férj: Nincs kedve . . . nem fog táncolni . . . erről ne is vitatkozzunk.

Nő: Legalább megmondanád, hogy mi okból zsarnokoskodol ennyire.

Férj: Jól tudod mit akarok. Azt akarom, hogy előbb nézzen végig egy oly esztelen hajsztát, aztán ha mégis kedve akad táncolni, a második bálján táncolhat.

Nő: Valóban nekünk valami szokatlant, külö-

nóset kell tennünk. Más emberek a 17 éves leányukat táncolni hozzák a bálba, mi itt őrizzük a buffetbe . . .

Férj: Más emberek más emberek. Mi pedig mi vagyunk.

(Szünet, miközben mind a hárman a táncoló párokat nézik.)

Nő: Ilonkám, igazán nincs kedved?

Ilonka: Nincs.

Nő: Te egészen az apádra ütöttél, minek akkor ez a drága ruha?

Ilonka: Mert te rendelted. Én nem a legszivesebben viselem.

Nő: Jól vigyázz, hogy egy légy rád ne táláljon nézi . . . Különös teremtes . . .

Férj: Szégyeld magad, hogy így beszélsz. Ha nem szereti a kivágott ruhát, csak arra vall, hogy van benne szemérem érzet, ennek inkább örülhetnél.

Nő: Becsületes asszony vagyok én is és mégis kivágott ruhában táncoltam leánykoromban. Persze ha tőled függne, kolostorba kellene mennie Hogy menjen férjhez, ha nem mutatja magát?

Ilonka: Az Istenért anyám, hagyj fel e beszéddel. Ha csak e ruha kedvéért vesz el valaki, nem megyek hozzá.

Nő: Vigyázz, még ülvé maradsz. Eféle morálok nem lehet férjhez menni. A férfiaknak nem kell tudákos asszony . . .

Ilonka: Nekem nem kellene ezek a férfiak.

Nő: Vén leány akarsz maradni?

Ilonka: (Vállait vonogatja.)

(Pauza.)

Férj: Nézd, Ilonka érdekes egy alak. Az az ur . . . az a monoklis, kipödrött bajszu . . .

Ilonka: Látom.

Férj: Miniszteri titkár . . . tönkrement gentry. Látod kinek kurizál? Egy kövér asszonyságnak csapja a szelet, a kinek a férje mézáros volt, de mellesleg egy keveset uzsoráskodott is; ma három háza van és milliomos. Bankár és szalonképés, a titkár ur eseng a leánya kezéért . . . nem épen csunya a kicsi, nem is buta, csak lusta és műveletlen nagyon.

Nő: És mégis titkárné lehet, ha akarja.

Férj: (oda sem hallgatva) Természetesen a neveléstől függ. Mindennap hallja az a teremtes, mennyi hozománya lesz: már szinte e szerint osztályozza a férfiakat: a bíró csak 30,000 forintot igényelhet, a tanácsos 50,000 forintot és stb.

Ilonka (nevet): Hagyd apám. Mi közünk ezekhez a népekhez . . .

Nő: Népekhez? Te talán másképp tennél? Ismerem az asszonyt, igen elegáns, okos asszony, a ki tudja, mit tesz a leányával. Nem is adja oda akárkinek.

Ilonka: Elegáns? A divatárusnő és szabónő a fatuskóból is elegáns alakot csinálnak.

Nő: Mintha megint az apádat hallanám. Ma-napság a pénz tesz mindent.

Ilonka: Csak egyesek szemében.

Nő: Nindenki előtt. Nem élsz emberek között? Nos, alkalmazkodnod kell hozzájuk.

Férj: Ép úgy mondhatnád: Nem vagy emlős állat. Szaladj négy lábon . . . Ilonka és én nem törődünk azokkal az emberekkel, a kik előtted mérvadók.

Nő: Tehetsz, a mit akarsz. De az a leány mégis csak megbánja egyszer, hogy annyira hallgatott rád.

(Szünet.)

Ilonka: Tulajdonkép, mi is egy ilyen bál?

Férj: Nem tudom? Leányvásár. A régi Kart-hagóban szintén voltak egyes határozott napok, midőn a fiatal leányokat a piacra vitték, de az ottani éghajlati viszonyoknak megfelelőleg, kissé jobban kivágva . . .

Nő: Hát most ki rontja a gyermeket? Én nem beszélek neki ilyen dolgokat . . .

Ilonka: És ilyenekre lehetne visszavezetni a bálakat?

Férj: Ha nem is; de az alapja a kettőnek egy. A leányokat azért mutatják, hogy kéréket csalogassanak . . .

Nő: És mi van ebben?

Ilonka: Pfui!

Nő: Hogy kap-e másképp férjet a leány?

Ilonka: Épen nem sürgős, én nekem ezek közül legalább senki sem kellene.

Nő: Nem is kapsz.

Ilonka: Mit bánom! Majd megélek valahogy, de ilyenekkel nem adom össze magamat.

Nő: Majd másképp beszélsz még, herczegre vagy grófra vársz?

Ilonka: Ugy látszik, nem tudjuk egymást megérteni.

Nő: Hogyan?

Ilonka: Hányszor mondtam már, hogy nekem egy becsületesen gondolkodó, nemesen érző ember kell, a ki tud valamit és szeret dolgozni. A többi mellékes . . .

Férj: Bravó.

Nő: Dicsérd csak! Majd a nyakadon marad.

(Szünet.)

Ilonka: Csak ezeket a leányokat csodálom. Mikor otthon felöltözködtem, magamnak is tetszettem. Repülni is szerettem volna. De mihelyt ide bettettem a lábamat, egyszerre elment minden kedvem. Röstelve gondoltam, hogy ennyire is megfélekedezék . . . Hogy én átkaroltassam magamat akárki által. . . . Vajjon a férfiak nem vetnek-e meg bennünket azért, hogy mindenkinek a karjába dőlünk?

Nő: Van eszükbe! Miért ne táncolhatna egy fiatal leány? Hiszen korcsolyázól is.

Ilonka: Igen, a mozgás kedvéért. De ott nem ölelgetnek . . .

Nő: Nos, és árt neked ez az ölelgetés?

Ilonka: Köszönöm . . .

Nő: (férjéhez.) A te nevelésed! Nem lehet vele semmit se kezdeni már.

Férj: Büszke is vagyok rá. Akarsz táncolni talán?

Ilonka: Nem, vagy legfeljebb veled otthon.

Nő: Különösök vagytok mind a ketten!

Férj: Igaz, különösök és ép ezért nem közönséges emberek. Jobb otthon nekünk, a mi kis külön világunkban. Tudod-e asszony, hogy csak az alsóbb rendű állatok élnek csordában, a nemes királyi vadak külön vonulnak . . .

Nő: Még különbek vagytok az arisztokratáknál is . . .

Férj: Mondom is. Mi a szellem arisztokráciáját fogjuk megállapítani. És most mehetünk. Készek vagytok? Nos, leányom eljősz-e a második bálra?

Ilonka: Nem!

Nő: Rettenetes! . . .

Férjhezmenés.

(Az erkölcs szocialismusa.)

Valamikor, rajongóbb koromban, szentül meg voltam győződve, hogy a nőnek üde fehér bőre kultúrmissziót teljesít. Ma, mikor az ideák sorra leszál-lottak a magasból és mellém állva egészen földi színben mutatkoznak, tudományosan is be tudnám igazolni, hogy az európai kultúrának nem volna meg mai karaktere, ha az európai nő arczbőre, szépsége nem olyan volna, aminő. A szépség valóban hivatás és minden rajongás nélkül ismételtetem, hogy a nő eleget tesz hivatásának, ha szép, hogy csunya nő voltaképen nincs is, aminthogy a szépségnek végtelen sokasága fokain alig lehet megállapítani, hol végződik és hol kezdődik a rutság.

Szépnek lenni és meghódítani a férfit: ez a nő természet szerint való rendeltetése. A szociális élet ebből a rendeltetésből a megélhetés módját fejlesztette.

Leányainkat ellátjuk azzal, hogy férjhez adjuk. Nem a szerelem ténye köt össze leányt és férfit, hanem a jövőről való végleges gondoskodás. A főszempont, hogy a szülők után akadjon egy férfi, aki továbbra is gondoskodik a nő szükségleteiről, mivel-hogy önálló keresete nincs. Hogy e végleges ellátás össze van kötve hitvesi kötelességekkel, szívbéli érzelmekkel, hogy belőle új kötelék, a szülei kötelék származik, hogy ez az élet egy előbb idegen férfi oldalán új viszonyokat terem, mikről a leánynak a szülei házbán fogalma sem volt, hogy az anyagi eltartás gondoskodásán túlmenő szükségletek állanak elő, melyeknek kielégítése a biztos lakás, élelmezés és ruházódás szükségénél is elhatározóbb jelentőségűek: ezekre nem igen gondolunk, midőn a leányt férjhez adjuk, de nevelése egész ideje alatt sem.

A szülőknek kettős szociális szempontja: a leányt férjhez kell adni, mivel pártában megvédelni szegény és: a leányt férjhez kell adni, hogy legyen a ki róla gondoskodik.

A házasság szent frigye, a szerelem rózsás kötése, az emberi nem fön tartásának természet parancsolta hivatása szociális szempontból a női osztály nagy sokaságára nézve pusztán a megélhetés kérdése.

Ez a nevelés nem is jövőendő életének szól, hanem annak a nevelés idejét alig túlélő átmeneti korszaknak, mely alatt férjre tesz szert. A leányt a férjhezmenésre nevelik, de nem feleségnek.

Még különösebb, hogy a mi tartósabb kvalifikációt a leánynak adnak, az szól arra az esetre, ha nem megy férjhez. Ekkor tud zongorázni tanítani, könyvet vezetni, gépen írni vagy szerez ujabban orvosi, ügyvédi, tanári oklevelet. Ismét a megélhetés eszközei, mikre nincs szükség, mihelyest a megélhetés férjhezmenés által tartósabban biztosítva van.

A statisztika kimutatja, hogy általában több a nő, mint a férfi és ebből magyarázzák a sociologsok, hogy a férjhezmenés annyira nehéz. Azt hiszem tévednek. A számbeli különbség a két nem között nem olyan nagy, hogy igazolná az erkölcsi szempontoknak akkora mellőzését és a férjhez menésnek azt a minden egyéb szempontot félrevető nagy versengését. Az igazi oka az, hogy a leány maga szabja szükre a választás terét, mikor szocialis ambícióval szemét csak a társadalmilag fölötte álló férfiosztályra függeszti és a választásból kizárja azt a természet szerint nagyobb kört, mely társadalmilag vele egy nívóan és alacsonyabb nívóan áll.

Hiszen tudvalevő, hogy az iparos leánya, aki négy polgári osztályt végzett, már nem hajlandó iparos felesége lenni. Az iparos leánya, akinek hozománya van, már ügyvédről, orvosról, mérnökről ábrándozik. A gazdag kisasszony mágnáshoz akar menni és amig teheti, arra vadászik. A társadalmi előre törekvés így mozog az egész osztálylétrán végig föl a legmagasabb körökig, ahol a vagyon már méretetlenségénél fogva is megszűnik szerepet játszani, a fölötte levők kevés száma pedig a siker valószínűségét majdnem teljesen redukálja.

Nehéz férjhez menni, valamint nehéz előbbre jutni a konkurrenzia e versengő világában.

Bajos volna eldönteni, hogy a tagadhatatlanul fokozott erotikus hajlandósága a modern embereknek elsősorban a műveltség következtében kifinomodott idegzetekre vezethető-e vissza, avagy épen a női szépséggel való spekuláció hat a férfi erotikus hajlamaira. Mert az világos, hogy a szépségnek minden raffinanttal való kiemelése nem maradhat visszahatás nélkül a férfinemre.

Bonyolult feladat volna, a természeti indula-

tokkal szociális czélzattal való operálásnak az erkölcsre való visszahatását apróra elemezni. A nő erkölcsi érzületét, aki szépíti magát, hogy gondoskodjanak róla, a férfit, aki egy külső káprázattól és vérbeli hevülettől bódult el; a gyors szerelemnek végzetes pusztításairól és végül a nőnek agreszívebbé való magaviseletéről, mely sokszor a kockázatig megy a siker reményében, hatalmas könyvet lehetne írni.

Csak a legszembeötlőbb konzekvenziára mutatok rá; a nő tiszteletének hanyatlására a férfiak lelkületében. A férfi mint vásárló jár a kínálkozó virágos kertben s akármilyen szociális fokon legyen is, akad nőre, aki vagy fölötte, vagy alatta áll. Az első esetben a számítás számítás elé kerül, az utóbbiban első sorban felülkerekedik a magasabb osztály privilegizált törekvése az alsóbb-rangu nő erényének következmények nélkül való kizsákmányolására. Ez a szempont világítja meg azt a sok szomorú regényt, amikor a tisztességes családból való leány a szerelem szent nevében letántorodik az igaz utról, balgán reménykedvén, hogy ilyen áron hites asszonynya válik. De még normális házasságkötésnél is az alsóbb-rangu nő morális szabadságáról alig lehet szó, mikor műveltségével és szépségével rang- és vagyonemelést vív ki magának — házasság útján. Az ilyen házasság erkölcsileg alig áll fölötte a munkásosztály leányainak helyzetén, akik szegényebb sorsban, elnyomottabb állapotban nem szabhatnak oly nagy árt, mint a polgári osztály leányai.

Amiről eddig szóltam, nem érinti a szerelmi házasságot. Azt sem vallja, hogy az igaz szerelem által kötött házasság pusztulóban volna. De a házasságot, mint szociális intézményt, a nagy átlagban nem a szerelem köti, hanem a szociális szempont. Egy erkölcsi állapot fejlődik ebből ki, melynek legvégsőbb és legtökéletesebb foka a hitvesi becsületes-ség, a hitvesi kötelességek teljesítése, szóval a női korrektség és semmi több. Az etikai erkölcs szerint lealacsonyodik a nő, ha érzelem nélkül közeledik férfihoz, a szociális erkölcs ebben gáncsot nem talál s csak azt követeli meg, hogy hű maradjon ahoz a férfihoz, akihez állt. Jelentékeny devalvációja ez az erkölcsnek, de mivel megelégszik vele nemcsak a mai férfi, hanem a mai asszony is, nincs miért sóhajtozni rajta.

—s.

A föltámadás.

A mely testben küzdött

A földön a lélek,

Föltámadt a Jézus

Zengjen öröm ének! . . .

A hit szent malasztja

Sugárzik ránk róla,

Föltámadt a bűnnek

Örök megváltója! . . .

Kit felfeszítettett

S kínoztatott a gaz,

Föltámadt sírjából

A szent és az igaz!

A megváltó nyomán

Isten fénye éled,

S a föltámadásban

Van az örök élet! . .

Kertész Albert.

A gyűlölet.

— Irta: Maurice Leblanc, fordította S. —

Egy hét óta laktam a Limousin bájos vidékének egyik falujában, mikor a vendéglőben, ebéd közben, valaki felkiáltott:

— Ni a d'Archignat kisasszonyok, nézzék csak!

Esemény lehetett ez, mert a table d'hôte vendégei mind az ablakhoz szaladtak. Követtem a példát és két vén leányt pillantottam meg, meglehetősen szegényes öltözetben, amint karonfogva haladtak egymás mellett. Semmi különösöt nem vettem észre jelentéktelen arcukon s a maguktartása is nagyon egyszerű teremtetésekre vallott. Annál jobban meglepett hát a történetük, melyet beszédes asztaltársaim, kérdezősködést sem várva, elmondtak nekem.

Pár szóból áll az egész.

Vagy negyven évvel ezelőtt a két testvér árvaságra jutott; összes örökségük és vagyonuk egy, már akkor is romladozó kastély volt, pár kilométernyire a falutól. Akkoriban csinos lánykák voltak, mondja a szájhagyomány és a legkényesebb izlésnek is megfelelhetek. Egy vidékbéli nemes, Jean de

Favouet, tényleg beleszeretett az idősebbe, Gilberte kisasszonyba. Megkérte a kezét és jegyet váltott vele. Szerették egymást, szinte az örülésig.

A menyegző előestéjén azonban a kastély falánál huzódó tó vizében, holtan találták meg Jean de Favouet-t, három késszurással a mellében. A vizsgálóbíró megérkezett és Gilberte nyíltan, hidegen, érczes hangon, nem is sirva, a testvérét, Enguerrande-ot vádolta a gyilkossággal.

— Ő a gyilkos, esküt teszek rá; szerettem Jeant és mert féltékeny volt, azért ölte meg.

Enguerrande-ot egyébiránt vallatni sem kellett. Beismerte tettét, egyszerűen, felindulás nélkül, a lelki furdalások minden nyoma nélkül, mintha a világon a legtermészetesebb cselekedetet követte volna el.

— Szerettem — mondotta.

Öt esztendő telt a börtönben. Mikor kibocsátották, hazajött. A kastélyban találta Gilberte-et, aki azóta sem mozdult ki onnan. És a közös élet újra kezdődött.

Többet nem tudtak róluk. Együttélésük titka áthatolhatatlan volt. A dráma óta senki sem lépte át a küszöbüket. Zord magányban vénültek meg, nem érintkeztek, nem beszéltek emberekkel, hagyták teljesen rombadőlni, összeomlani a kastélyukat.

Néha a járókelők találkoztak velük a környék utain; mindig egyedül voltak, de sohasem egymás nélkül. És ez volt a különös a viselkedésükben. Miért éltek együtt? Rendkívül nagy szegénységük nem volt elég e talány megmagyarázására. Hogy láthaták egymást, hogy beszélhettek egymással, hogy hallhatták egymás oldala mellett az élet összes óráinak ütését, olyan véres emlékek köztük?! ... Egyszer aztán az erdőben barangoltam s rátaláltam a lakásukra. Lőrészekkel ellátott ódon fal elég tágas gyepezőt és gyümölcsöst kerített, melyet egy résen át megpillanthattam. Középen tó vize csillámlik. Ennek közepéből pedig sziklák emelkednek ki s ezeken terülnek el az alakatlan romok, a tornyok, csarnokok, lépcsők maradványai, valóban lehetetlen lakható helyiséget elképzelni e romhalmaz közepette.

Pedig ez volt a lakásuk, csónakon jutottak el oda, melyet egy, a szikla-szigeten magasló czölöphöz kötöttek.

Mindezek a részletek fölkeltették a kíváncsiságomat. Miért ez a megközelíthetetlen magány? Hogy telik el életük ezen a meredek sziklán, a szertehulló kövek oltalma alatt? Mit csinálnak? Mit mondanak egymásnak?

Önkénytelenül is mindennap visszatértem a megfigyelő helyemre. Ily módon aztán egy ízben láttam őket csónakba szállni és eltávozni a birtokukról. Egy-két óráig sétálgattak, láthatólag cél nélkül. Követtem őket, majd szemközt kerültem velök. Észre sem vettek. Karonfogva haladtak, szokásuk szerint és halkan beszélgettek. Sőt megfigyeltem, hogy szüntelenül beszélgettek, de lehetetlen volt csak egy szót is megértenem a társalgásukból.

Eltelt az ősz, a tél is beköszöntött anélkül, hogy bármi újat is megtudtam volna róluk. Nem találkoztam többé a két testvérrel, senki sem találkozott velük s jóformán azt sem lehetett tudni, hogy élnek-e még. Egy este, dermesztően fagyos hét után fogamzott meg bennem s hajtottam végre a bátor tervet, mely kielégítette a kíváncsiságomat.

Tíz óra tájban, korom sötétségben, átmásztam a falon s eljutottam a tóhoz, amelyben holtan találták egykor Jean de Favouet-t. A víz be volt fagyva; rá merészkedtem a jégre. Pár percz múlva a kastély romjai közt bolyongtam, a szederindával borított udvaron, a léghuzamos ablaktalan folyosókon, a lépcsőtelen lépcsőházban, a padmalytalan termekben. Igazán semmi sem mutatta, hogy itt lények lagnak s már-már csüggedni is kezdtem, amikor hangok zaja ütötte meg a fületem. Tapogatózva indultam el egy egészen sötét folyosón. Ajtó előtt ért véget. A hangok ez ajtó mögül jöttek.

Óvatosan, végtelen elővigyázattal kinyitottam kissé az ajtót. Egy nagy szoba háttérében, rengeteg nagy kandalló előtt állt a két d'Archignat kisasszony. És hallottam, amint az egyik mondta:

— Tehetsz, amit akarsz, ő engem szeretett; igen, engem szeretett. Amire a másik így felelt:

— Talán; de én, én öltem meg.

Erről beszéltek! Erről beszéltek negyven év múlva! És vajjon nem erről beszéltek-e odakünn is, csak úgy, mint itt, az egyetlen szobában, amely még számukra megmaradt, az egyetlen szobában, a hol terítve volt az asztal, ahol láttam a falnál a két ágyat egymás mellett?!

És folytatták a beszélgetést, borzasztókat mond-

ván egymásnak. És nem kiáltottak, mint ahogy a harag és boszu szavait szokás kiáltani. Nem, mert kétségkívül a hangjuk már elnyűtt és nem volt többé erejük a heves taglejtésekhez.

— Nem szabad elfelejtened, Enguerrande, hogy Jean a vőlegényem volt. Szerencsére nem vártam csókjaimmal a menyegző napjáig; élveztem ajkainak mézét, karjai ölelésének tulvilági gyönyörét; neked fogalmad sem lehet erről, Enguerrande; én a Jeané voltam.

— A te Jeanod az enyém volt, Gilberte; jobban az enyém volt, mint a tied; álmaimban volt a kedvesem és ez álmokban, melyeknek te nem ismered erejét, jobban, százszorta jobban szerettem őt, mint te.

— Nekem megvannak az emlékeim.

— Nekem virágaim vannak, amiket elvettem tőle, van nálam egy zsebkendője, egy üveg illatszere, van egy hajfűrtje.

Oh! milyen gyűlölet szült csöndes, tompa hangjukból, közönyös maguktartásából. Sohasem láttam olyan a gyűlöletet, mint ennél a két nyugodt vén leánynál! Mily gyönyörűséggel kinozták egymást! Csak a szemük villogott a kandalló fényénél. Gilberte karonfogta Enguerrande-ot:

— Az utolsó estét itt töltötte mellettem, ebben a szobában. Egymás mellett ültünk és szenvedélyesen, örülten szerettük egymást. Mily ölelések! Fiatal volt, délcsez volt, istenien szép volt. Oh, ha tudnád, milyen édes volt a szája!

Ugy tetszett nekem, mintha Enguerrande öszszerezzenne. De visszavágott:

— Tudom, Gilberte. Utolsó estélyét veled töltötte, igaz; de utolsó órája, az az enyém volt. A tó szélén, hisz tudod... Karjaimban tartottam halálukig; és a száját, a száját kényemre élveztem, nem vettem le róla a szájamat egészen a legutolsó leheletéig.

Most Gilberte rázkódott össze. Egymásra néztek, Oh, milyen gyűlölet. Istenem, hát lehet így gyűlölni!

Néma perczek teltek el, a borzalom, az átok perczei. Azután tovább folyt a gyűlölet párbeszéde, irtózatossan és nagyszerűen; tovább folyt a kérlelhetetlen párbeszéd, melyet negyven év óta nem szüntek meg újra és újra kezdeni. Én pedig megértettem, hogy a gyűlölet erősebben fűzi őket egymáshoz, mint ahogy a legerősebb szeretet fűzhetné. Együtt éltek, mert ez a gyűlölet tartotta bennük az életet és mert e gyűlölet nélkül képtelenek lettek volna élni. Ez volt örömük, mámoruk, boldogságuk. Minden pillanatuk a bosszúé volt és minden pillanatban ugyanazokkal a szavakkal álltak bosszút egymáson. Oh, milyen gyűlölet, milyen kitanult és rettenetes gyűlölet!

És hallottam még, amint Gilberte mondta:

— Neked semmit sem adott Jean; én, én életét éreztem az enyémmel egyesülni, vérét éreztem a véremmel elvegyülni, lelkét éreztem a lelkemmel összeforrni... Ha tudnád!... Ha tudnád!...

Amire Enguerrande így felelt:

— De hisz élete énbélém távozott, a vérét pedig ittam, igen, ittam a vérét, értsd meg jól, tele-szájjal ittam s e közben a lelke is, jól éreztem, a szívembe költözött.

Egyikük sem mozdult meg és mégis azt a benyomást tették rám, hogy készen vannak összeverekedni, amint hogy már nagyon gyakran összeverekedhettek az eset óta.

És tényleg, Gilberte hirtelen torkonragadta Enguerrande-ot. A padlón fetrengtek. Elfutottam.

Gentel ur — mint Dreyfus.

Élénk emlékezetemben áll, amidőn asztaltársaságunk kopaszodó elnöke így szólott hozzám:

— Kedves Harcsa ur, fontos titkot kell önnek közölnöm. Figyeljen jól. Tagjaink sorában hazaáruló van. Ez az illető: Gentel Manó, amatőr és versenykorcsolyázó.

— Azonnal össze kell hívni az asztaltársaságot.

Félóra múlva a társaság együtt volt. Mindnyájan állva hallgattunk az elnökre.

— Uraim, szólj, tagjaink sorában egy hazaáruló ül.

Körülnéztünk mindenki állott.

— Az az áll, javította ki magát Gömböcz ur. Az pedig senki más mint Gentel Manó.

Nagy zugás támadt.

— Bizonyítékot, bizonyítékot! — kiáltottuk valamennyien.

— Az egyik bizonyíték itt van, folytatta a köpczös elnök, miközben megdagatt orrára mutatott. — Ez az ő műve, az ő műve... — hörögte, míg hangja el nem fullt.

— A dologra! Tessék a dologra térni! — kiáltotta Czollstok ur, magából kikelve, a melylyel mindnyájunk előtt egyszerre gyanus és vörös színben tűnt fel. Az erélyes felszólítás használt, mivel az elnök aprólékos részletekkel beszélt

el az éjjeli incidensét, s a daganat szülő okát, amelyből ez alkalommal csak azt emelem ki, hogy Gömböcz ur, Gentel urnak levélbeli biztatásra, reggeli két és három óra között Gentel ur állítólagos mennyasszonyához bekopogtatott, miközben a Gentel ur által, mint biztos ajánló levéllel szolgáló jelszót suttogta.

— Tessék?! — hangzott odabenn lágy, suttogó hangon.

— Én vagyok a kicsi mérnök!... A varázs erővel bíró szavak az ajtót csakugyan nyílóra kényszerítették, de jaj, az indiszkrét hold e perczen egy kopasz hólyagfejet világított meg, a melynek tulajdonosa Gömböcz ur volt. Tisztelt Uraim — folytatta kétségbeesetten az elnök ur — a mi ezután következett, már itt láthatják orromon... Szomorú kidobatas, iszonyatos láрма töltötte be a népes udvart, s én nekem menekülnöm kellett...

E szomorú történet elmondása után az asztaltársaság lemondóan nézett maga elé. Aki legelőször magához tért az Tollyás ur volt Szólásra jelentkezett.

— Uraim — így mond — aki ezt megcselekedte, eladott bennünket. Egyszerűen világos, hogy meggyalázta zászlónkat!

Helyeslő moraj támadt szavára.

— Tehát ítélkezzünk, szült az elnök és megalakította a haditörvényszéket. Nehány órai tanácskozás után kihirdették az ítéletet. Lefokozás és deportálás — így szült. A lefokozás úgy történt, hogy Gentel urat, — aki mindig zavarta mulatozás közben kvalifikálhatatlan hangjával a cigány zenét s így trombitásnak neveztük el, — kúrttel kezében felállítottuk, aztán kitéptük kezéből a kúrtot és elvben földhöz vágtuk. Tényleg ezt nem lehetett megcselekedni, mivel társaságunk csak karácsonyi meglepetésének határozta el annak beszerzését. — Ezután következett a deportálás. a Küküllő régi medrében levő szigetre. Kiséretül három gyenge urat adtunk melléje, aztán csónakra ültették és kibajóztattuk.

Hosszu ideig nem halottunk hirt felőle. Elsején bejött az őrség feje, valami Mazurka nevezetű ur és behozta a számlát. Élelem 100 korona, szivar 20 kor., kárpótlások 200 kor. összesen 320 korona.

— Mi az a kárpótlás?

— Kérem az őrségnek van becsületes foglalkozása is és azért csak neki valami kárpótlás. — Aztán Gentel ur nemcsak asztaltársaság tag, de amatőr is, már pedig en az utóbbit nem büntethetjük benne.

Azonnal összeültünk az elnökkel, kit adósságaiért mind ritkábban lehetett látni és tanácskoztunk. Ez összeg egy éven át ezrekre megy, már pedig en a mi közös vagyonunk 4 kor. és egy nagy évő, akire már a közönség nem kíváncsi.

— Így megbuktunk! kiáltottunk valamennyien.

— Hirtelen kitérő ötletem támadt, szült az elnök három napi gondolkodás után. — Az öröknek meg kell hagyni, engedjék a foglyot elszökni. Sőt egyszerűen ne adjunk melléje öröket.

Az ötletet tett követte. Egy hónap múlva kiküldöttünk valakit, hogy nézze meg ott van e még a bűnös. Az illető ré-mülettal jött vissza és jelentette, hogy Gentel ur még ott van, igen jól érzi magát, a tétlenségbe teljesen beleélte magát és semmi kedve sincs visszatérni.

Ez már több volt, mint amennyit elviselhettünk volna, Társaságunk pénzügyi viszonyai örült lejtőre kerültek, a melyhez kopaszodó elnökünk váltó adósságai — a melyről veszett rossz hírek keringtek — hozzájárultak. Ha még egy hónapig lesz rabunk, beadjuk a kulcsot.

Azonnal deputáció ment ki a szigetre és könyörgésre vettük a dolgot.

— Ön ártatlan, zokegtuk. Ön nem árulta el az elnököt, a tettes más volt, aki időközben egy fekete fátyolos hölgy által juttatta ezt tudomásunkra.

— Bűnös vagyok, szült Manó zordon és itt maradok végső lehetelig!

Most már biztos volt a bukásunk. Elmentünk a zászló anyjához és bejelentettük neki, hogy nagy gyász érendi, elveszti gyermekét, a zászlót. Több napig gondolkodtuk még, aztán az elnöknek ismét hirtelen ötlete támadt, az, hogy vizsgáljuk meg kézírását.

Ismét kimentünk a szigetre és ravaszul egy nyugtát tettünk Gentel ur elé, a melyen elismeri az élelmezési költségek kiutalványozását.

Ekkor megdöbbszent dolog történt.

Gentel Manó ugyanis kénytelen volt beismerni, hogy nem tud írni.

— Így tehát nem ön szerezte a borderaut! kiáltott föl az elnök vadul.

Gentel megadta magát.

— Bevallom hát zokogva, ártatlan vagyok.

Nagy diadallal vittük vissza. Visszaültettük az őt megillető helyre és hat fehérbe öltözött leányka koszorút nyomott fejére.

Mikor az ünnepély véget ért, Czollstok ur így szolt:

— Most pedig egy vallomással tartozom. A kérdéses árlást én követtem el!

Persze nekünk se kellett több. 'Azonnal sikerült verékedés támadt, a melyen az áruló több ízben nagyot harapott a fűbe. Így végződött a mi hazaárulásunk.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adatnak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

T. K. B. Ezennel elismerjük, hogy a „Sz. Udvarhely” című lap márczius 24-iki számának első czikke a marosvásárhelyi „Székely Ellenészék” című lap márczius 19-iki számában már napvilágot látott. Tessék levonni a konzekvenciákat.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Kiadó lakások a piaetérén. Két utcai, egyik nagy vaserkélyes, két udvari szoba, 2 előszoba és hozzávalókból álló lakás; három udvari szobából álló földszintes lakás azonnal kiadók s részben el is foglalhatók, másrésze Szentgyörgy, naptól, a templomtéren, Konez-féle házban. — Ertekezhetni Nagysolymosi Konez Ármin gyógyszerárán.

Weisz R. cukrászata

SZ.-UDVARHELY
Kossuth-utca 44. (Panajoth-házban)

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy a helyi piacon, a mai kor igényeinek megfelelő

czukrásüzletet

nyitottam.

Vállalatomnál csak elsőrangú szak-képzett segédek alkalmaznak.

A felhasználandó anyag beszerzésénél nagy figyelmet fordítok arra, hogy az kifogástalan, legjobb minőségű legyen.

Készítek a legegyszerűbbtől a legfinomabban díszített **tortákat**, mindenféle **csemege-süteményt, teasüteményt, luxuskiflit**.

Ugy a helybeli, mint a vidéki közönséget kérem, mulatságok alkalmával engemet becses pártfogásával támogatni, mely pártfogást, legjobb és pontos kiszolgálás által megérdemelni törekvésem leendő.

Kiváló tisztelettel

WEISZ R.

KLEIN ZSIGMOND

szobafestő

Székelyudvarhely, (Attila-u. Zengliczky-féle ház)

ajánlja

a n. é. közönségnek b. figyelmébe a kor igényeinek megfelelőleg fejlesztett szobafestését, kiváló szép mintázatait.

Becsés pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Klein Zsigmond

Sz. 201—1901.
végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszék 1901. évi 828/p. számú végzése következtében Gyarmathy Ferencz ügyvéd által képviselt udvarhelyi Zálogkölcsonintézet javára ifj. Biró V. András és társai peteki lakosok ellen 630 k. s jár. erejéig 1901. évi márczius hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok u. m.: I. Nagy Andrásnál 2 ló, 1 szekér és 2 szekér széna; Görgényi Pálnál 2 ló, 2 tehén és 1 borju nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. jbiróság 1901.

évi V. 78—2. sz. végzése folytán 630 k. tökekövetelés, ennek 1900. évi szept. hó 30. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 99 k. 96 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Peteken alpereseknél leendő eszközzésére 1901. évi április 26. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előírt végrehajtó ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1901. márczius 31-én.

Pollák Ignác,
kir. bir. végr.

Sz. 203—1901.
végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszék 1901. évi 743/p. számú végzése következtében Gyarmathy Ferencz ügyvéd által képviselt, udvarhelyi Zálogkölcsonintézet javára ifj. Biró V. András és társai peteki lakosok ellen 1530 kor. s jár. erejéig 1901. évi márczius hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3044 koronára becsült következő

ingóságok u. m.: I. Biás Jánosnál 2 ökör, 1 tehén borjuval és 8 juh; II. Jakab Jánosnál 4 ló és 2 bivaly; III. Miklós Jánosnál 2 ökör; IV. Nagy Jánosnál 2 tehén; V. Szabó Józsefnél 4 ökörtulok és 2 bivaly; VI. Szabó Sámunnál 2 ökörtelén és 1 ökörtinó nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. jbiróság 1901. évi V. 76—2. sz. végzése folytán 1331 kor. tökekövetelés, ennek 1900. évi okt. hó 10. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 148 k. 36 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Peteken alpereseknél leendő eszközzésére 1901. évi április hó 26. napjának déli 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előírt végrehajtó ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1901. márczius 31-én.

Pollák Ignác,
kir. bir. végr.

Kiadó lakás. Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár tulajdonát képező, jelenleg a csendőrség által bérelt lakás, ápril 24-től kiadó. Értekezhetni a pénztár igazgatójával.

GÁZKÉSZÜLÉK GYÁRTÁSI VÁLLALAT

MAUTNER ADOLF és TÁRSAI

Budapest, V., Arany János-utca 5. szám.

Acetylin világítási berendezések minden nagyságban.
Számos berendezés üzemben.

Calcium carbid eladás minden mennyiség legolcsóbb napi árban.
Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen.

Szakképzett képviselők kerestetnek.

Számos elismerő nyilatkozat birtokában vagyunk.

A többek között berendeztük:

Özv. gróf Batthyány Józsefné, nagybirt. Felbár
Dr. Almágy László ügyvéd, Jászberény
Dr. Polgár Sándor, ügyvéd Gyöngyös
Takarékpénztár Esztergom
Község-háza Vojtek
Bikfalvi Testvérek, kereskedők Zilah
Löwy József és Tsa, likörgyár Besztercebánya
Trappista-kolostor Prijedor (Bosznia)
„Posavina”-szálló Breka (Bosznia)
„Boena”-szálló Banjaluka (Bosznia)

Friedrich Sándor, vendéglős N.-Palánka
Haus Keresztély, vendéglős Hódcságh
Mezei Mór, vendéglős Munkács
Földváry István, vendéglős Uj-Gradiska
Frank Mór és Tsa vasúti vendéglő Boglár
Wimmer Károly, vendéglős Bjelina (Bosznia)
Planer Ferencz, vendéglős Déva
Kónya Miklós, vendéglős Zilah
Kaszinó-egylet Nyirbátor
Weiser Berthold, vendéglős L.-Szt.-Miklós

Barcsay Károly

női- és férfi-divat üzlete

Vászon- és fehérenemű nagy-raktára

Székelyudvarhelyt (Fötér).

Van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmét felhívni arra, hogy a helybeli piacon (fötér) **Szabó Ferencz** ur házában megfelelő tőkével, egy izlésesen berendezett **női és férfi divat, vászon, asztalnemű és menyasszonyi kelengyéhez tartozó áruraktárt** nyitottam.

Hosszas idők alatt szerzett kereskedelmi tapasztalataim, melyeket részint mint egy elsőrangú cég utazója, részint mint önálló cég tulajdonosa, működésem folyamán nyertem, olyan kellemes helyzetbe juttatnak, hogy **szolid üzleti elveim alapján állva**, nemcsak **előnyös kiszolgálással**, de jó izlésem és kizárólag **jóminőségű áruimmal** is a n. é. közönség igényeinek minden részben teljesen megfelelek.

Tisztelettel kérem a n. é. városi és vidéki közönséget, hogy szíveskednének minél gyakrabban b. látogatásukkal módot nyújtani arra, hogy szolid üzleti elveim valóságáról, kiszolgálásaim által, alkalmam nyilhassék a n. é. közönséget személyesen is meggyőződtetni.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlván, maradtam teljes tisztelettel Székelyudvarhelyt, 1901. márczius 10-ikén.

BARCSAY KÁROLY.

Elvem kevés haszon mellett nagy forgalom.

Barcsay Károly

női- és férfi-divat üzlete

Vászon- és fehérenemű nagy-raktára

Székelyudvarhelyt (Fötér).

Ügyvédjelöltet azonnali belépésre keres
Dr. Lukácsffy István ügy-
véd Székelyudvarhelyt.

A Richter-féle
Rorgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több
mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkal-
maztatik köszvénynek, csúznál és meghűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor
mindig figyelemmel legyünk a „Rorgony”
védjegyre és a „Richter” czéggeljelzésre.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván
minden gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Buda-
pesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Csak V. Deák Ferencz-utca 10/n.

A legfinomabb
francia és
angol
Gummi
különlegességek
valódiak
jótállás mellett.

Roulé eredeti do-
bozban, tuczatja
3, 4, 6 és 8 forint.
Roulé egyenkint
csomagolva, tuczatja
3, 4, 6 és 8 frt.
Capette americ
(rövid) fehér színű,
tuczatja 3 és 4 frt.,
narancs színű 5 és
6 frt. Victoria,
tuczatja 4, 6 és 8 frt.

Halhólyag
(hosszu) tuczatja :
3, 4, 6 és 8 forint
Halhólyag (rövid)
tuczatja 4 és 6 frt
Pely Portus Haase
darabja 2 frt.
Pely Porus Men-
singar darabja 250.
Párisi óvspongya
tuczatja 4 és 6 frt.
Taufel-féle
3-8 frt

Nőknek legújabb Dianaöv

Csakis : **Pollitzer Mór és Fianál** BUDAPEST
Deák-u 10/n

Tessék a címre figyelni!

Hotel

Frank-szálloda

utóda
Karres Sámuel
SEGESVÁR.

Ajánlja a tek. utazó uraknak, vala-
mint a t. cz. közönségnek egészen ujon-
nan berendezett szállodáját. Nagyon
jutányos, olesó szobák, kitűnő konyha,
valamint tiszta erdélyi borok. — Minden
vanatérkezésnél omnibusz és saját
kocsi áll a t. cz. közönség rendelke-
zésére. — Szíves pártfogást és töme-
ges látogatást kér.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír
az
„Adria”
HAZA! GYARTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

parisi kiállításon
az „Arany érem”-me-
kintüntetve.

KESZITI

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE
PAPIRNEGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Kapható : Gyertyánffy Gábornál.

Kőbányai Első Magyar Részvény Sörfőzde

főraktára
Rösler és Gábor Vaskereskedése Székelyudvarhelyt.

Van szerencsénk a nagyérd. t. közönség tudomására hozni, hogy jó hírnévben 1854. óta fennálló
Kőbányai Első Magyar Részvény sörfőzdétől a

főraktárt

felállítottuk, s erre a célra egy megfelelő nagy jégvermet építettünk.

Ajánljuk a legjobb minőségű **kőbányai söröket** $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ hektoliteres hordókban, ugyisintén napon-
kint frissen és tisztán töltött palaczkokban **előnyös árak és pontos kiszolgálás** mellett.

Üzletünkben kapható :

Naponta friss töltésű, jégbe hűtött 1 palaczk Márcziusi sör 18 kr; 1 palaczk maláta sör 20 kr. 10
palaczkon felül a hához szállítva, a palaczkokat darabonként 10 kr letét mellett kölcsön adjuk.

A n. é. közönség szíves megrendeléseit várva, maradunk kiváló tisztelettel

RÖSLER és GÁBOR, az Első Magyar Részvény Sörfőzde
FŐRAKTÁRA.

Faeladási hirdetmény.

Zetelaka közbirtokosság tulajdonát képező erdők „A” (legelőerdő) üzemosztályába
1899. évre kijelölt 350 kat. hold vágásterületén kihasználásra törzsenként kibélyegzett
23635 drb fenyő, mely a korondi m. kir. járási erdőgondnokság hivatalos becslése szerint
16132 m³ fűrész- és épületfát tartalmaz, 1901. április hó 22-én d. e. 10 órakor Zete-
laka község házánál nyilvános szóbeli árverés és zárt írásbeli ajánlat útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 43498 k. 40 f. azaz negyvenháromezernégyszázkilencvennyolcz kor.
40 fillér. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el.

Árverezők kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverező bizottság kezéhez kész-
pénzben vagy óvadékképes értékpapírokban az árverezés megkezdése előtt lefizetni, illető-
leg az írásbeli zárt ajánlathoz mellékelni.

Kihasználási idő a szerződés jogerőre emelkedésétől 3 év.

A részletes feltételek a korondi m. kir. járási erdőgondnokságnál Sz.-Udvarhelyt
és a birtokossági elnöknel Zetelakán megtekinthetők.

Zetelaka, 1901. évi márczius hó 27-ikén.

Sebestyén Mózes,
birt. jegyző.

Sándor József,
birt. elnök.

Nagy: Mond csak kélek Balog, vettél már magadnak osztálysorsjegyet?
Balog: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésebb főáruda.
Nagy: A legszerencsésebb főáruda

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már
kétszer nyerték nála a jutalomdíjat!

Balog: Mi az a jutalomdíj?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

600.000

korona. En ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen
szolgálak ki, a húzás után azonnal lakásomon van a húzási jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályu sorsjegyeknek?

Nagy: $\frac{1}{4}$ sorsjegy 12 — kor. $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 — kor. $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3 — kor. $\frac{1}{8}$ sors-
jegy 150 kor.

Balog: De hol rendeljem meg a sorsjegyet?

Nagy: Veszél egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi számok közül egyet
vagy többet és megírod, hogy küldjék utánvétellel a czimedre. Ha a pénzt
postautalványon előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod a czimedet
és a számot, melyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.

Balog: Akkor sietek, azonnal írok és rendelek egy szerencseszámat

BIHARI EDE főelárusitonál

Budapest, Városház-utca 14.

Számjegyzék:

98401 $\frac{1}{2}$	87208 $\frac{1}{4}$	34222 $\frac{1}{8}$	43219 $\frac{1}{2}$	23504 $\frac{1}{4}$
95613 $\frac{1}{8}$	53434 $\frac{1}{8}$	82316 $\frac{1}{4}$	28749 $\frac{1}{4}$	23564 $\frac{1}{1}$
69676 $\frac{1}{8}$	80508 $\frac{1}{2}$	57875 $\frac{1}{4}$	25801 $\frac{1}{2}$	14209 $\frac{1}{2}$

BARTHA ANDRÁS

czipésmester

Székelyudvarhelyt

Kossuth-u. 21.

(Zalogház mellett.)

Ajánlja n. é. közönség
szíves figyelmébe
a Kossuth-utca 21. sz.
(Zalogház mellett) egész
ujonnán berendezett

férfi- és női-

Kész czipőraktárát

és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyag-
ból a legkényesebb iz-
lésnek is megfelelően
készít kellő gyorsaság-
gal, tartóssággal, pon-
tossággal, jutányos árak
mellett férfi-, női és
gyermekcipőket. Sok-
oldalú tapasztalataira
támaszkodva, a n. é. kö-
zönség bizalmát és me-
rendeléseit kéri.